

DATOS IDENTIFICATIVOS

Fontes e Recursos Documentais da Investigación en Secundaria

Materia	Fontes e Recursos Documentais da Investigación en Secundaria			
Código	O05M061V01102			
Titulación	Máster Universitario en Investigación Psicosocioeducativa con Adolescentes en Contextos Escolares			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	3	OB	1	1c
Lingua de impartición				
Departamento				
Coordinador/a	López Castedo, Antonio			
Profesorado	Domínguez Alonso, Jose López Castedo, Antonio			
Correo-e	alopez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código	
A5	Analizar los modelos de asesoramiento y métodos de intervención orientadora
A10	Técnicas e instrumentos cuantitativos y multivariados de investigación
A11	Métodos e instrumentos cualitativos y triangulación metodológica.
A12	Modelos e instrumentos procesuales de investigación- acción educativa.
A13	Conocer los diseños de investigación educativa
A14	Analizar la documentación, los métodos y las técnicas de investigación
A15	Conocer los modelos de evaluación educativa
A16	Innovación e investigación
A17	Implicación y compromiso
A18	Rigurosidad y curiosidad científica
A26	Realismo
A27	Innovación y compromiso
A34	Búsqueda
A36	Deducción
A37	Modelos de intercambio de experiencias de innovación educativa mediante el uso de medios telemáticos y de internet.
A38	Aplicaciones técnicas de las tecnologías de la información y la comunicación en el ámbito de la intervención psicosocial y educativa
A39	Acceso a la información y el conocimiento a través de bases de datos relacionadas
A40	Analizar y seleccionar las tecnologías de la información y la comunicación
A41	Aplicar las tecnologías a la evaluación, diseño e implementación de programas educativos
B1	Ser competente en el dominio de los métodos y técnicas de intervención psico- socioeducativa
B2	Ser competente en el conocimiento de los métodos cuantitativos y cualitativos de investigación educativa
B3	Fomentar la capacidad para diseñar, aplicar y evaluar proyectos y programas de intervención psico-socioeducativa
B4	Ser competente en el dominio de las técnicas de colaboración interdisciplinar y los modelos de mejora de la enseñanza- aprendizaje

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Tipoloxía	Resultados de Formación e Aprendizaxe
1.- Dominar as habilidades e métodos de investigación relacionados co campo da Educación e desenvolver a capacidade de deseñar, aplicar e avaliar procesos de investigación educativa.	saber saber facer Saber estar / ser	A5 A12 A15 A26 A27 B1 B3
2.- Fomentar o desenvolvemento dos avances tecnolóxicos, así como contribuír ao desenvolvemento social e cultural mediante a integración das técnicas de información da comunicación.	saber saber facer Saber estar / ser	A34 A39 A40 A41 B4 B5
3.- Contribuir ao desenvolvemento das tecnoloxías da información e da comunicación no ámbito da intervención psicosocioeducativa.	saber saber facer Saber estar / ser	A38 A39 A40 A41 B5
4.- Ser competente no coñecemento dos métodos cuantitativos e cualitativos de investigación educativa.	saber saber facer Saber estar / ser	A10 A11 A12 A13 A14 A16 A18 B2
5.- Ser competente no dominio das técnicas de colaboración interdisciplinar e os modelos de mellora do ensino-aprendizaxe.	saber saber facer Saber estar / ser	A17 A34 A36 A37 B4

Contidos

Tema	
1.- A DOCUMENTACIÓN NO CONTEXTO DA INVESTIGACIÓN.	Etapas no desenvolvemento dunha investigación. Análise de contido.
2.- CONCEPTOS EN DOCUMENTACIÓN E INFORMACIÓN CIENTÍFICA.	Documentación, documento, fonte documental, tipos de documentos e fontes documentais, documento de referencia, linguaxes documentais e indización.
3.- AS FONTES DOCUMENTAIS.	Fontes documentais primarias: literatura convencional (nivel básico, avanzado), literatura non convencional. Fontes documentais secundarias: nivel básico, nivel avanzado. Fontes documentais terciarias: nivel básico, nivel avanzado.
4.- TECNOLOXIA DA INFORMACIÓN.	A procura documental (procedementos, bases de datos, procura en Psicoloxía e Educación). Os Centros de Documentación. Institucións e sistemas de información documental en Psicoloxía e Educación.
5.- O INFORME DE INVESTIGACIÓN.	Necesidades e características. Organización e etapas. Estilos de publicacións de la APA.
6.- MODELOS PRACTICOS DE BUSQUEDA DOCUMENTAL.	Hemeroteca, catálogos, bases de datos (Eric, Medline, PsylInfo, Current Contests, Csic-Isoc, Scopus).

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	10	10	20
Prácticas autónomas a través de TIC	0	15	15
Prácticas en aulas de informática	10	10	20
Tutoría en grupo	5	5	10
Observación sistemática	10	20	30

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	A metodoloxía a empregar no que a esta materia refírese ten un carácter eminentemente teórico - práctico. A sesión maxistral utilizarase puntualmente para clarificar os contidos que revistan maior dificultade técnico - metodolóxica para, a continuación, presentar situacións que exemplifiquen o contido do exposto. As clases teóricas constitúen o elemento máis importante de transmisión dos coñecementos sobre a materia. Por clases teóricas cabe entender aquelas en as que a docencia se focaliza na exposición dos contidos correspondentes aos distintos temas do programa do curso. O seu obxectivo é proporcionar coñecementos tanto conceptuais como procedimentais acerca dos distintos temas é por iso que, en función da natureza destas, será necesario presentar diferentes tipos de explicación (presentación de definicións, exposición de procedementos, desenvolvemento de técnicas de análises). En xeral, para asegurar a comprensión e dominio da metodoloxía científica farase unha introducción a cada tema, con aclaración da terminoloxía e os conceptos máis importantes, achegando un apoio bibliográfico xeneral e específico. De todas as maneiras o tipo de clase teórica vai estar en función dos diferentes bloques do programa, xa que algúns deles van esixir por parte do profesor a elaboración dun material máis esquemático. Como complemento, entregaranse unha serie de diagramas que resumen os conceptos fundamentais explicados en cada tema e realizaranse unha serie de exercicios prácticos, de forma intercalada, o que confire á exposición un carácter teórico-práctico que forza necesariamente ao alumno tanto á asimilación como á participación e discusión. Nas exposicións teóricas farase uso do encerado, proxector de transparencias, ordenador e cañón.
Prácticas autónomas a través de TIC	A materia de Fontes e Recursos Documentais da Investigación en Secundaria debe conferir tanto duns coñecementos como dunhas habilidades aos alumnos da mesma, por iso require unha metodoloxía didáctica que combine a información coa adquisición dunhas destrezas que permiten por en práctica os contidos que se imparten. Unha forma práctica de resolver estas dúas esixencias da materia consiste en dotar á materia dunhas horas de prácticas a través das TIC. Por clases prácticas cabe entender aquelas en que a docencia se focaliza na aplicación dos contidos propios das clases teóricas a casos particulares. O seu obxectivo é o de posibilitar e/ou favorecer un adestramento na utilización dos coñecementos previamente explicados. En xeral, as prácticas teñen a finalidade de exemplificar o contido teórico. Van encamiñadas esencialmente a que o alumno realice transferencias de aprendizaxe de cada ciclo á aplicación práctica do método implicado. Recorrerase a situacións reais de investigación, á simulación de problemas de investigación e a estudos específicos de informes. No desenvolvemento das prácticas a través das TIC cabe destacar: Hemeroteca, catálogos, bases de datos (Eric, Medline, PsylInfo, Current Contents, Csic-Isoc, Scopus..).
Prácticas en aulas de informática	
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesor da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	1. Presencial e especializada: pequenos grupos. Organización e revisión dos traballos de grupo e outras cuestións de interese, na propia aula e dentro do horario da materia. 2. Virtual: individual. Asesoramento realizado a través da plataforma Tem@, do teléfono e do correo electrónico, especialmente pensada para alumnas/os non asistentes, aínda que tamén pode usarse como asesoría complementaria para asistentes. 3. Ordinaria: individuais ou en pequeno grupo, de carácter voluntario. Pódese aclarar ou asesorar cuestións académicas, profesionais ou persoais do alumnado.
Prácticas autónomas a través de TIC	1. Presencial e especializada: pequenos grupos. Organización e revisión dos traballos de grupo e outras cuestións de interese, na propia aula e dentro do horario da materia. 2. Virtual: individual. Asesoramento realizado a través da plataforma Tem@, do teléfono e do correo electrónico, especialmente pensada para alumnas/os non asistentes, aínda que tamén pode usarse como asesoría complementaria para asistentes. 3. Ordinaria: individuais ou en pequeno grupo, de carácter voluntario. Pódese aclarar ou asesorar cuestións académicas, profesionais ou persoais do alumnado.
Prácticas en aulas de informática	1. Presencial e especializada: pequenos grupos. Organización e revisión dos traballos de grupo e outras cuestións de interese, na propia aula e dentro do horario da materia. 2. Virtual: individual. Asesoramento realizado a través da plataforma Tem@, do teléfono e do correo electrónico, especialmente pensada para alumnas/os non asistentes, aínda que tamén pode usarse como asesoría complementaria para asistentes. 3. Ordinaria: individuais ou en pequeno grupo, de carácter voluntario. Pódese aclarar ou asesorar cuestións académicas, profesionais ou persoais do alumnado.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Observación sistemática	A avaliación da docencia da aula levarse a cabo co seguimento das actividades propostas; a avaliación da docencia práctica, mediante control da participación (mínimo de asistencia do 70%, en ambas sesións), ademais de calquera outro requisito esixido para o seu desenvolvemento.	Ata un 80%.

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

As obras que se citan a continuación constitúen as referencias bibliográficas de consulta que se consideran adecuadas para a preparación dos contidos da materia:

1.- Básicas:

Castro Posada, J. A.(2001). *Metodología de la investigación. Fundamentos*. Salamanca: Ediciones Amarú.

Sos Peña, R.(1996). *Técnicas de documentación científica. Teoría y prácticas*. Valencia: Promolibro.

2.- Complementarias:

Amat, N.(1987). *Documentación científica y nuevas tecnologías de la información*. Madrid: Pirámide.

Anguera, M. T.(1981). La observación (I). Problemas metodológicos. En R. Fernández Ballesteros & J. A. Carrobles Eds).*Evaluación conductual: Metodología y aplicaciones*, Madrid, Pirámide, 292 - 333.

Anguera, M.T.; Behar, J.; Blanco, A.; Carreras, M. V.; Losada, J. L.; Quera, V. & Riba, C.(1993). *Metodología Observacional en la Investigación Psicológica. Vol. II. Fundamentación (2)*, Barcelona: Promociones y Publicaciones Universitarias, S.A.

Arnau, J.; Anguera, M. T. & Gómez, J.(1990). *Metodología de la investigación en Ciencias del Comportamiento*. Murcia: Universidad de Murcia.

Bernal, A. & Velázquez, M.(1989). *Técnicas de investigación educativa*. Sevilla: Ediciones Alfar.

Campbell, D. & Stanley, J.(1973). *Diseños experimentales y cuasi- experimentales en la investigación social*. Buenos Aires: Amorrortu.

Curras, E.(1991). *Thesaurus. Lenguajes terminológicos*. Madrid: Paraninfo.

García-Jiménez, M. V. (2000). *Análisis y evaluación de diseños experimentales aplicados a la Psicología*. Barcelona: E.U.B.

Lasso de la Vega , J.(1980). *Técnicas de investigación y documentación*. Madrid: Paraninfo

Martínez Fernández, M.(1994). *Métodos y diseños de investigación en Psicología*. Madrid: Editorial Complutense.

Riveros, H. G. & Rosas, L. (1990). *El método científico aplicado a las ciencias experimentales*. México: Trillas.

Recomendacións
